

॥ உக்தி ப்ரத்யுக்திஸ்தோத்ரம் ॥

.. ukti pratyukti stotram ..

sanskritdocuments.org

September 11, 2017

.. ukti pratyukti stotram ..

॥ உக்தி ப்ரத்யுக்திஸ்தோத்ரம் ॥

Sanskrit Document Information



Text title : uktiptyuktistotram

File name : uktiptyuktistotram.itx

Category : vishhnu, vishnu_misc, vAdirAja

Location : doc_vishhnu

Author : Shri Vadirajayati

Transliterated by : N.Balasubramanian bbalu at sify.com

Proofread by : N.Balasubramanian bbalu at sify.com

Latest update : August 10, 2007


Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

September 11, 2017

sanskritdocuments.org



பூர்வாதி³ராஜயதி க்ரு³தம் ।

(By Shri Vadirajayati)

Note. This short poem consists of just three verses. The first two verses are in the form of a conversation between a gopi woman and child Krishna. In the first verse Krishna is teased by a gopi. Krishna is a child and so is guileless. The words in His reply carry an alternate meaning. The gopi cunningly uses this second meaning to tease Krishna and thus the conversation goes on.

(உக்தி = statement, ப்ரத்யுக்தி = statement in reply.)

அங்கு³ல்யா க: கவாடம் ப்ரஹரதி? குடிலே! மாத⁴வ:, கிம் வஸந்தோ?
நோ சக்ரீ, கிம் குலாலோ? நஹி த⁴ரணீத⁴ர:, கிம் த்³விஜிஹ்வ: ப²ணீந்த்³ர:?
நாஹம் கோ⁴ராஹிமர்தீ³, க²க³பதிரஸி கிம்? நோ ஹரி:, கிம்
கபீந்த்³ரஸ்த்வித்யேவம் கோ³பகன்யா-ப்ரதிவசனஜட:³ பாது மாம்
பத்³மரூப:⁴ || 1 ||

(Gopi):- அங்கு³ல்யா =With the finger க: கவாடம் ப்ரஹரதி? =
who is hitting (tapping) the door?

(Krishna):- குடிலே = O! crooked one! மாத⁴வ: (I am)
Madhava. (also means spring season).

(Gopi):- கிம் வஸந்த:?? =Is it the spring season?

(Krishna):- நோ, சக்ரீ = No, (I am) Chakrapani or the one with
the wheel (also means a potter).

(Gopi):- கிம் குலால:?? = Is it a potter?

(Krishna):- நஹி, த⁴ரணீத⁴ர: = No, I am the one bearing the world.

(Gopi):- கிம் த்³விஜிஹ்வா ப²ணீந்த்³ர:?? = is it the serpent Sesha
(who is said to bear the world on his head),
the king of the snakes?

(Krishna):- நாஹம், கோ⁴ராஹிமர்தீ³ = not me, (I am) the one who
controlled the frightful snake (Kaliya),

(Gopi):- க²க³பதிரஸி கிம் = are you Garuda, the king of birds?
(and enemy of snakes)

(Krishna):- நோ, ஹரி: no, (I am) Hari (also means a monkey),

(Gopi):- கிம் கபீந்த்³ர: அஸ்தி? are you the chief of the monkeys?

இதி ஏவம் = in this manner பத்³மரூப:⁴ = Lord Padmanabha

கோ³பகன்யா ப்ரதிவசனஜட:³ = who was not smart and was unable to respond to the gopi மாம் பாது = may protect me.

க்ரு³ஷ்ண! த்வம் குத்ர க³தோஸி சாத்³ய ம்ரு³க³யாஸக்தோ வந்ரந்தம் க³தோ க³ந்தோ⁴ஸ்யோ வனபுஷ்பஜ: ஸ்ரமஜலம் க⁴ர்மக்ஷதம் கண்டகை: | அஸ்த்வேவம் ம்ரு³க³யா து கேனசித்³ அஹோ த்³ஷ்டோ⁴த⁴ரோ த்³ரு³ஸ்யதே ஸங்க²பூரணமத்ர காரணமித³ம் குர்யாம் ப்ரமாணனி தே || 2 ||

(Gopi):- க்ரு³ஷ்ண! த்வம் குத்ர க³தோஸி சாத்³ய = Krishna! where had you been today?

(Krishna):- ம்ரு³க³யாஸக்தோ வந்ரந்தம் க³த: = I went to the forest in search of animals.

(Gopi):- க³ந்தோ⁴ அன்யோ வனபுஷ்பஜ: = (but I get) smell that is different; it is from that of a wild (forest) flower?

(Krishna):- ஸ்ரமஜலம் க⁴ர்மக்ஷதம் கண்டகை: = it is from the sweat caused by the heat and (I am also) hurt by the thorns.

(Gopi):- அஸ்து ஏவம் ம்ரு³க³யா = let it be so about chasing the animals, து கேனசித்³ அஹோ த்³ஷ்டோ⁴த⁴ரோ த்³ரு³ஸ்யதே? = but, your lips appear to be bitten by some one?

(Krishna):- ஸங்க²பூரணமத்ர காரணமித³ம் = the reason is the blowing of the conch.

குர்யாம் ப்ரமாணனி தே = I will put up evidence to you.

அம்ப⁴ஸ்தே ஸயனீய-மேத-து³த³தே⁴-ர்லீலோபதா⁴னம் ப²னீ

த்வத்தேஜ:ப்ரமாணுரேஷ த்³ஹனோ ப்⁴ரு³த்யா: ஸமஸ்தா: ஸுரா: |

குக்ஷின்யஸ்த-ஸமஸ்த-பா⁴ரஜக³த: கிம் ஸ்யாத்துலாரோபணே வ்யர்த்²ம் வாச்யமித³ம்

ஸ்த்ரியோபஹஸித: ஸ்மேரோ ஹரி: பாது ந: || 3 ||

உத³தே⁴ அம்ப⁴ஸ்தே ஸயனீயம் = the waters of the ocean is your

resting place, ஏதத் லீலோஉபதா⁴னம் ப²ணீ = the pillow You sport is the snake (Sesha),

ஏஷ த³ஹன: = this fire

த்வத் தேஜ:பரமாணு: = is but an atom of Your effulgence,

ப⁴ரு³த்யா: ஸமஸ்தா: ஸுரா: = all the gods are Your servants,

குக்ஷி³ன்யஸ்த-ஸமஸ்த-பா⁴ரஜக³த:

the weight of the entire universe is held in Your stomach, (this being so),

துலாரோபணே in making comparison கிம் ஸ்யாத்? = what can happen?

ஸ்த்ரியோபஹஸித: (to say that) You were laughed at by a woman,

வ்யர்த²ம் வாஸ்யமித³ம் = is but a meaningless statement only.

ஸ்மேர: = that smiling, ஹரி: பாது ந: = Hari, let Him protect us.

Note:- The legend of Krishna is charming and had given rise to many such poems that describe gopis teasing or talking to Krishna.

This one is from Sri Krishnakarnamritam. Here a gopi had caught Krishna when He was trying to insert His hand into a vessel containing butter. She starts questioning Him.

கஸ்த்வம் பா³ல! ப³லானுஜ:, கிமிஹ தே? மன்மந்தி³ராஸங்கயா,

யுக்தம், தன்னவனீத-பாத்ரவிவரே ஹஸ்தம் கிமர்தம் ந்யஸே:?

மாத:!³ கஞ்சன வத்ஸகம் ம்ரு³க³யிதும் மா கா:³ விஷாத³ம் க்ஷணத்

இத்யேவம் வரவல்லவீ ப்ரதிவச: க்ரு³ஷ்ணஸ்ய புஷ்ணது ந: ||

Gopi:- கஸ்த்வம் பா³ல! = O boy! who are you?

Krishna:- ப³லானுஜ: = I am the brother of Balarama.

Gopi:- கிமிஹ தே? = what do you want here?

Krishna: மன்மந்தி³ராஸங்கயா = (I entered) mistaking this to be my house.

Gopi:- யுக்தம் தத் = it is OK.நவனீத-பாத்ரவிவரே ஹஸ்தம்

கிமர்தம் ந்யஸே:?³ = (but) why did you keep your hand in the vessel having butter?

Krishna:- மாத:!³ O mother! கஞ்சன வத்ஸகம் ம்ரு³க³யிதும் = (it is) to look for a calf,

மா கா:³ விஷாத³ம் க்ஷ்ணாத் = do not get upset (so fast) in a second.
இத்யேவம் வரவல்லவீ ப்ரதிவச: க்ரு'ஷ்ணஸ்ய புஷ்ணது ந: = let
such words of Krishna given in reply to the good gopi woman protect us.

॥ இதி ஸ்ரீவாதி³ராஜயதி க்ரு'தம் உக்தி-ப்ரத்யுக்தி ஸ்தோத்ரம் ஸம்பூர்ணம்
॥

Encoded, translated, and proofread by N.Balasubramanian bbalu@sify.com

.. ukti pratyukti stotram ..

Searchable pdf was typeset using generateactualtext feature of Xe_{La}TeX 0.99996

on September 11, 2017

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

